

LANGELAND
KOMMUNE

Bosætnings- og tiltrækningspolitik 2021-2024

Forord

Vores bosætnings- og tiltrækningspolitik tager afsæt i ambitionen om at Langeland, Strynø og Siø er et attraktivt sted at bo og leve. Vi arbejder ud fra FN's verdensmål og har et stærkt fokus på såvel miljømæssig, som social og økonomisk bæredygtighed.

Vi har høje ambitioner og retningen er klar. Vi vil i løbet af den kommende 10-årige periode sikre et stabilt befolkningsgrundlag og en øget gennemsnitlig indtægt.

Jeg tror fuld og fast på, at vi kan lykkes sammen. Vi bor og lever et vidunderligt sted, vi har naturen, roen og nærheden til arbejdspladser. Men vigtigst af alt, har vi den langelandske mentalitet, hvor vi hjælper og bekymrer os om hinanden og fejrer hinandens succeser. Vi har et fælles gå-på-mod og en vilje til at lykkes.

Jeg hører ofte om de gode historier fra begejstrede nye langelændere og deltidslangelændere, hvor de fortæller om den åbenhed og imødekommenhed de oplever her. Vi har noget at bygge på sammen, så endnu flere flytter til og får mulighed for at udleve deres drømme og være en del af vores fantastiske fællesskab.

Tak til alle som har bidraget til udarbejdelse af bosætnings- og tiltrækningspolitikken. Jeg ser frem til, at vi sammen skal løfte opgaven.

God læselyst.

Tonni Hansen

Borgmester

Bosætnings- og tiltrækningspolitik

Langeland, Strynø og Siø er et attraktivt og bæredygtigt sted at bo, besøge, drive virksomhed og arbejde.

Langeland Kommune vil påvirke udviklingen af en mangfoldig og bæredygtig befolkningssammensætning for at opretholde en god økonomisk balance og skabe det bedste grundlag for, at borgere og virksomheder realiserer deres drømme og visioner i vores kommune. Vi ønsker at tiltrække mennesker, der har noget på hjerte og som vil skabe sig en tilværelse i balance.

Vision

Langeland, Strynø og Siø er et godt sted at bo og leve.

Bosætnings- og tiltrækningspolitikken hviler på Langeland Kommunes overordnede vision: *Levende Langeland – et godt sted at bo*, som kan læses her: [Vision for Langeland Kommune](#). Visionen har 5 udvalgte fokusområder: Bosætning, turisme, erhverv, infrastruktur samt kultur og fællesskaber. På tværs af alle 5 fokusområder ligger FN's verdensmål med et stærkt fokus på såvel miljømæssig, social som økonomisk bæredygtighed.

Bæredygtighed er både et mål og et middel og tænkes ind i alt, hvad vi gør sammen – også i hverdagen.

Vi har særligt fokus på verdensmål 3, 4, 8, 11, 12, 13 og 17. De er udgangspunktet for vores daglige arbejde og danner baggrund for vores politikker og strategier, herunder vores bosætnings- og tiltrækningspolitik.

Et stærkt udgangspunkt

De seneste år har Langeland Kommune knækket kurven og har oplevet, at der samlet set er flere tilflyttere og indvandrere end fraflyttere og udvandrere. Med flere længelændere og deltidslangelændere er efterspørgslen på boliger steget. Huspriserne i Langeland Kommune er steget 21,5 % fra 2017-2020. Den største stigning i Region Syddanmark. Samtidig har Langeland Kommune en fortsat relativ lav gennemsnitlig kvadratmeterpris for handlede parcel- og rækkehuse under både regions- og landsgennemsnittet.

Bosætnings- og tiltrækningspolitik 2021-2024

I Langeland Kommune er der mange helårsboliger uden bopælspligt. Deltidslangelændere spiller en stor rolle i lokalsamfundet. De kommer her - som navnet antyder - på deltid, og bidrager dermed til liv og vækst i vores lokalsamfund. Heldigvis vælger en del på et tidspunkt at bosætte sig permanent og blive øboer på fuld tid.

Vi skal sammen gøre Langeland, Strynø og Siø til et endnu bedre sted at bo, arbejde og besøge.

Vi bliver aldrig trætte øen! Her er alt, hvad vi kan ønske os. Nærhed til naturen, et rigt fugle- og dyreliv, uberørte uendelige kyster, et særligt skiftende lys, klare stjerner, vores lands historie, kunstoplevelser - og ikke mindst åbne og venlige langelændere. Og vores børn, børnebørn og venner elsker også at være her. Heldige er vi!

Jens Loft og Gitte Gundertoft, deltidslangelændere Tranekær

Langeland Kommune er allerede et populært besøgs- og feriemål. Vores fællesskaber, natur, oplevelser, gode børnevilkår, tryghed, smidige erhvervsservice, mange deltidslangelændere og store sommerhusområder er potentialer, der skal bidrage til at tiltrække og fastholde tilflyttere.

Vi sætter særligt fokus på at få følgende tre målgrupper til at flytte deres primære bolig til Langeland Kommune:

- Børnefamilier
- Iværksættere
- Deltidslangelændere

Som børnefamilie efterspurgt vi nærhed og tryghed samt et mindre stressfuldt liv – det fik vi til fulde.

Christina Prytz Frandsen, Familieplejer, Strynø

Nye langelændere kommer i dag i høj grad fra tre definerbare områder: Nabokommuner, Fyn og de 3 største danske byer.

TOP 10 OVER TILFLYTNINGER
2017-2019

Fra	Tilflyttere 2017-2019	Andel af samtlige tilflyttere
Svendborg	606	29,3%
Odense	233	11,3%
Faaborg-Midtfyn	160	7,7%
København	134	6,5%
Nyborg	59	2,9%
Slagelse	36	1,7%
Assens	36	1,7%
Kerteminde	35	1,7%
Aarhus	34	1,6%
Lolland	27	1,3%

TOP 10 OVER FRAFLYTNINGER
2017-2019

Til	Fraflyttere 2017-2019	Andel af samtlige fraflyttere
Svendborg	617	31,8%
Odense	217	11,2%
Faaborg-Midtfyn	151	7,8%
København	117	6,0%
Aarhus	56	2,9%
Assens	45	2,3%
Nordfyns	45	2,3%
Nyborg	37	1,9%
Kerteminde	35	1,8%
Middelfart	35	1,8%

Tabellerne viser de kommuner i landet, som kommunen får flest tilflyttere fra og afgiver flest fraflyttere til, samlet i perioden 2017-2019.

Fastholdelse

Samtidig med en aktiv tiltrækningsindsats af nye borgere er det også vigtigt at tænke i fastholdelse af nuværende borgere indenfor de valgte målgrupper. Exometrics Kommunerapport fra 2020 viser, at op imod halvdelen af kommunens indbyggere har et meget stærkt tilhørsforhold til kommunen som bosted. Omkring 1/3 af indbyggerne har ikke et stærkt loyalitetsforhold til det at bo i Langeland Kommune. Der skal derfor være fokus på tiltag, der kan bidrage til at flere, der sikrer en mangfoldig og balanceret befolkningssammensætning, får et stærkere tilhørsforhold til Langeland Kommune. Der er dog faktorer, der er svære at påvirke fx arbejds- og familieforhold og uddannelsesvalg, der ligger i stor afstand fra Langeland Kommune. Det er derimod muligt at påvirke transportmuligheder, digital infrastruktur og fritids- og kulturudbud og til dels boligudbud, som er nogen af de områder, der påvirker loyalitetsgraden.

Det er også vigtigt at fastholde de mange deltidslangelændere, der er en berigelse for vores kommune, idet de bidrager til vores lokale liv og aktive fællesskaber. Ydermere er der potentiale blandt deltidslangelændere for at få flere langelændere på fuld tid.

Målsætninger

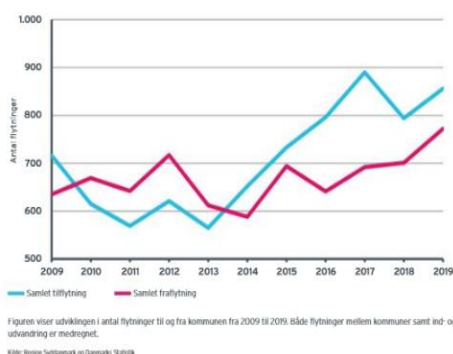
Mål i en 10 års periode:

- Antallet af tilflyttere skal øges så befolkningstallet som minimum bevares på et 2021-niveau
- Gennemsnitsindkomsten skal op på niveau med gennemsnittet i Region Syddanmark

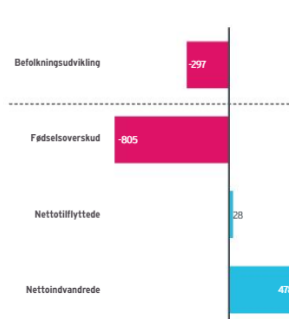
I perioden 2015-2020 er der blevet 180 færre langelændere. Siden 2014 har Langeland Kommune haft flere, der flytter til, hvis vi ser samlet på danske og udenlandske tilflyttere. I 2020 fraflyttede 48 personer mere til andre kommuner end der flyttede til. Den samlede nettotilflytning og -indvandring i perioden opvejes ikke af den samlede bortgang af borgere og et lavt fødselstal. Befolkningssammensætningen i Langeland Kommune er præget af en høj gennemsnitsalder, derfor er der også behov for et særligt fokus på at tiltrække børnefamilier for at skabe en bæredygtig befolkningssammensætning på sigt.

Vores mål er - henover en 10-årig periode – at øge tilflytningen og mindske fraflytningen, så det samlede indbyggertal stabiliseres.

UDVIKLING I FLYTNINGER 2009-2019

BEFOLKNINGSREGNSKAB 2015-2020

Figuren viser befolkningsregnskabet i kommunen i perioden 1. kvartal 2015 til og med 3. kvartal 2020. Den samlede befolkningsudvikling i kommunen er et resultat af forholdet mellem antallet af fødte og døde, tilflyttere og fraflyttere til og fra andre kommuner samt indvandrere og udvandrere. Befolkningsudviklingen er et udtryk for summen af fødselsoverskud, nettotilflyttere og nettoindvandrede, men grundet korrektioner er der små afvigelser.

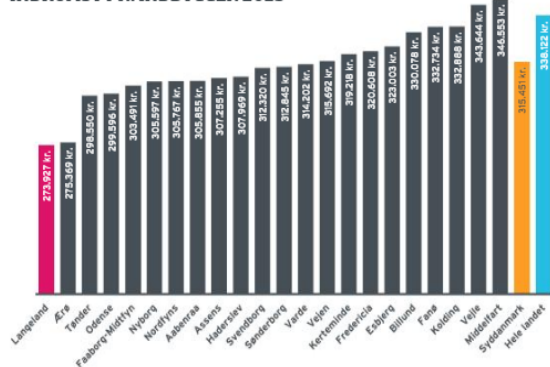
Kilde: Region Syddanmark og Danmarks Statistik

Bosætnings- og tiltrækningspolitik 2021-2024

Den gennemsnitlige indtægt pr. borger over 14 år i Langeland kommune var på 273.927 kroner i 2019, hvilket er væsentligt under gennemsnittet i Region Syddanmark. Vi vil sikre en mangfoldig og bæredygtig befolkningssammensætning, hvor tilflyttere hæver den beregnede gennemsnitsindkomst.

Vores mål er, at vi over en 10-årig periode får gennemsnitsindkomsten op på niveau med Region Syddanmarks.

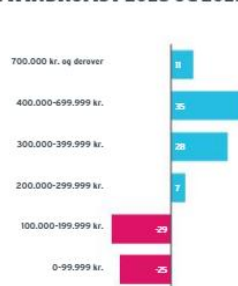
INDKOMST PR. INDBYGGER 2019

Figuren viser den samlede indkomst pr. indbygger over 14 år i kommunerne, i Syddanmark og i hele landet i 2019. Se appendiks side 54 for en definition af samlet indkomst.

Kilde: Region Syddanmark og Danmarks Statistik

NETTOTILFLYTNING FORDELT PÅ INDKOMST 2018 OG 2019

Figuren viser nettotilflytning (tilflytning minus fraflytning) i forskellige indkomstintervaller i 2018 og 2019. Med i opgørelsen er kun indenlandske flytninger mellem kommunerne for personer, der er fyldt 15 år.

Kilde: Region Syddanmark og Danmarks Statistik

Vi vil øge nettotilflytningen og gennemsnitsindkomsten dels ved at få flere til at opdage de mange fordele, der er ved at bosætte sig i Langeland Kommune og dels ved yderligere at udvikle og investere i vores nuværende styrker.

Det har vi

Meget boligareal for pengene

Med en gennemsnitlig kvadratmeterpris for handlede parcel- og rækkehuse, der er under regions- og landsgennemsnittet, får man meget bolig for pengene. Samtidig har den største stigning i huspriser i Region Syddanmark fra 2017 til 2020 været i Langeland Kommune.

Alder influerer på hvilken boligtype man ønsker sig. På Landsplan bor de yngste aldersgrupper i dag i stor udstrækning lejlighed/på kollegie, mange har et ønske om at flytte i villa/rækkehus.

For de 26-39-årige er der et ønske om gå fra lejlighed til villa og til dels rækkehus. Dermed er der et fortsat potentiale for at tiltrække flere i de valgte målgrupper til Langeland Kommune med vores nuværende boligstruktur og med et fokus på at sikre attraktive parcelhusudstyknings.

HUSPRISER I DE SYDDANSKE KOMMUNER

Tabellen viser den gennemsnitlige kvadratmeterpris for handlede parcel- og rækkehuse samt lejligheder i kommunerne.

Priserne er for parcel- og rækkehuse og lejligheder, som er handlet i perioden 3. kvartal 2019 til og med 2. kvartal 2020.

Af diskretionshensyn er kun kommuner med tilstrækkelig mange handler medtaget.

Udviklingen i huspriserne er beregnet på baggrund af prisen i handler fra perioden 3. kvartal 2017 til og med 2. kvartal 2020 (løbende priser).

Kilde: Region Syddanmark, Realcenterrådet og Offentlig Informationscenter (OIS)

Kommune	Gennemsnitspris for huse (kr. pr. m ²)	Gennemsnitspris for lejligheder (kr. pr. m ²)	Udvikling i huspriser 2017-2020
Odense	16.020	22.478	13,3%
Esbjerg	12.320	15.798	3,5%
Kolding	12.057	13.753	4,7%
Svendborg	11.772	14.277	19,3%
Vejle	11.753	18.422	2,8%
Fredericia	11.689	15.495	1,3%
Kerteminde	10.837	-	-0,4%
Middelfart	10.673	16.389	-4,4%
Faxe	10.228	-	-
Nyborg	9.260	13.972	2,8%
Billund	8.946	-	15,9%
Værd	8.170	12.819	4,2%
Sønderborg	7.894	13.073	6,7%
Nordfyns	7.760	-	10,8%
Faaborg-Midtfyn	7.709	-	-0,6%
Haderslev	7.600	12.720	18,0%
Assens	7.252	-	1,2%
Vejle	7.101	-	12,0%
Åbenrå	7.042	11.213	-3,7%
Ærø	5.840	-	11,9%
Langeland	5.089	-	21,5%
Tønder	4.981	9.928	-6,3%
Syddanmark	10.184	17.185	6,5%

Gode forhold for børn og unge

Der er gode og fleksible børnepasningsmuligheder, så den enkelte familie har mulighed for at vælge det, der passer til deres hverdag. Vi har dagpleje, vuggestuer og integrerede børnehaver, der alle benytter den omkringliggende natur aktivt i hverdagen. I kommunen findes både offentlige og private tilbud, ligesom der er kombinationstilbud.

I vores daginstitutioner for de 3-5-årige er normeringen i 2021 på 4,5 barn pr. pædagogisk personale, hvilket er den bedste normering i Danmark. For de 0-2-årige er tallet 2,8 barn – landets 6. bedste.

Skoleområdet er højt prioriteret. Vi har sunde, trygge og moderne indrettede folkeskoler med gode udeområder og høj faglighed. Ørstedskolen i Rudkøbing fra 0.-10. klasse, to levende landsbyskoler i nord og syd fra 0.- 6. klasse og Strynø Skole, som underviser de herboende elever fra 0.- 4. klasse. Langeland har desuden tre efterskoler, en friskole og en kommunal heldagsskole.

Vi har et mangfoldigt og levende foreningsliv for både børn og voksne samt gode klubtilbud til vores børn i fritiden.

Arbejdspladser

Der er knap 125.000 arbejdspladser indenfor én times kørsel fra Rudkøbing. Der er ca. 4.500 arbejdspladser i Langeland Kommune, hvor knap 80% af arbejdspladserne beskæftiger folk, der er bosiddende i kommunen.

Natur og stærkt fællesskab

På Langeland, Strynø og Siø er du aldrig langt væk fra et fællesskab, hvis du vil. Ligesom det gode naboskab, nærhed og hjælpsomhed findes overalt i kommunen. Vi har et stærkt og varieret foreningsliv. At bo på Langeland og Strynø er at være i nuet, her kan du nyde stjernernes klare lys og finde roen og nærværet til hinanden.

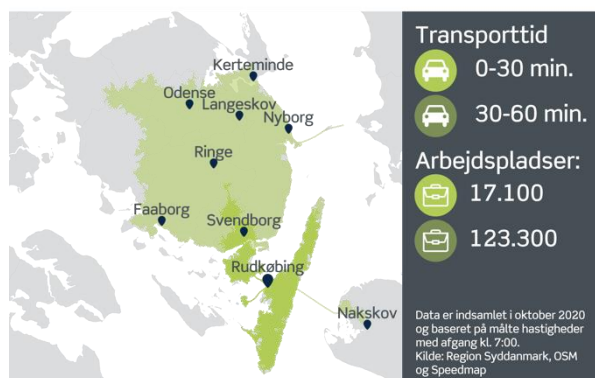
Øens varierede landskab indbyder til gåture året rundt. Her er skov, åbne marker, hatbakker, mose, nor, strand og kyst så lagt øjet rækker. Der er noget for alle typer naturelskere.

Godt iværksættmiljø

I kommunen er der mere end 600 selvstændige erhvervsdrivende, der udgør 14% af samtlige arbejdspladser i kommunen. På landsplan udgør de selvstændige arbejdspladser kun 6%.

Langeland Kommune hjælper iværksættere med at ideudvikle og skabe netværk til andre relevante virksomheder. Kendskabet til det langlandske erhvervsliv gør, at vi hurtigt kan koble ideer og mennesker sammen, så de i fællesskab kan styrke deres forretningside.

FRA RUDKØBING I BIL

Vi startede med et sommerhus og endte som virksomhedsejere og langelændere, fordi her kunne vi realisere vores livsdrøm

Thomas og Kristina Holst Riess, Pastry by Holst & Riess, Humble

Kreative ildsjæle

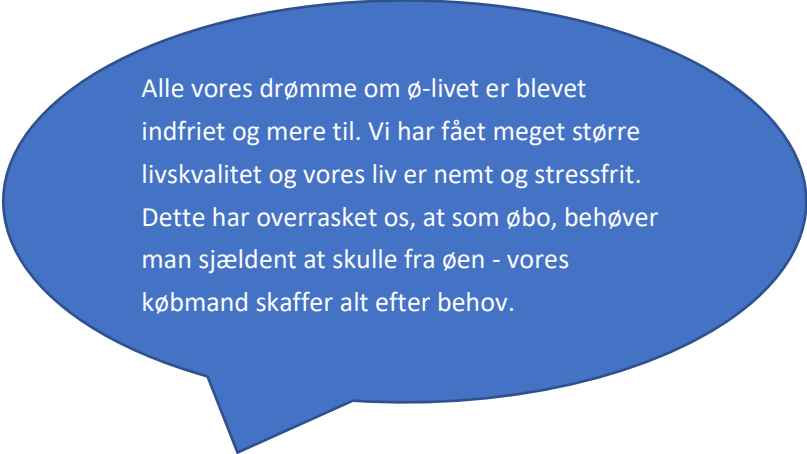
I Langeland Kommune er der et stort og vidt forgrenet netværk af kunstnere, kunsthåndværkere og iderige iværksættere, som er med til at skabe vækst, udvikling og oplevelser. De beriger i særlig grad vores kommune gennem tiltag, som vokser ud af deres iderigdom. Åben Langeland er et godt eksempel på, hvordan det kreative miljø bidrager til vækst og oplevelser i Langeland Kommune. Her er der potentiale for fremtidig vækst og kommunen skal i særlig grad understøtte den iderigdom og virkelyst, der også bidrager til at endnu flere vil flytte til kommunen.

Bæredygtig livsstil

Der er rig mulighed for at udleve en bæredygtig livsstil i Langeland Kommune. F.eks. er al strøm, grøn strøm - produceret via vindmøller eller solceller. Langeland Kommune er også klimakommune, ligesom vi er udpeget til bi-venlig kommune og der arbejdes målrettet med at øge biodiversitet og nedbringe CO2-udledningen. I de mange gårdbutikker er der mulighed for at købe lokalt bæredygtigt producerede varer.

Ø-liv med og uden fast forbindelse

På Langeland og Siø kan man få ø-livet samtidig med det bekvemmelige i at have en fast forbindelse via broer til Fyn og fastlandet. Det giver en fleksibilitet i dagligdagen som pendler og på to en halv time kan langelænderne være i Det Kongelige Teater i København eller på en time i Odense Teater. På to minutter kan man være i naturen og ingen steder i Langeland Kommune har man mere end 5 kilometer til vandet.

Alle vores drømme om ø-livet er blevet indfriet og mere til. Vi har fået meget større livskvalitet og vores liv er nemt og stressfrit. Dette har overrasket os, at som øbo, behøver man sjældent at skulle fra øen - vores købmand skaffer alt efter behov.

Christina Prytz Frandsen, familieplejer, Strynø

På Strynø findes ø-livet uden fast landfast forbindelse. Der er hyppig færgeforbindelse til og fra Strynø, men også mulighed for at leve det fulde liv på øen med børnepasning, skole og købmand.

Både nord og syd på møder man levende lokalsamfund med alt det, der skal til for at leve det gode liv, herunder et unikt sammenhold, fritidsliv, naturskønne omgivelser og indkøbsmuligheder.

Det vil vi gøre endnu bedre

Øget adgang til bredbånd

Helt eller delvist hjemmearbejde er blevet en reel virkelighed for mange, hvilket kan give Langeland, Strynø og Siø som attraktive bosætningssteder et løft. Manglende internethastighed og mobildækning er både reelt og oplevet en af de største udfordringer for langelændere og potentielle tilflyttere. Der skal derfor fortsat, arbejdes målrettet for at sikre en øget udbredelse af den digitale infrastruktur.

DÆKNINGSGRAD 2019 – FORDELT PÅ POSTNUMRE

Kortet viser andelen af alle boliger og virksomheder, der har adgang til bredbånd med 100 Mbit/s download og 30 Mbit/s upload målt på udbudte hastigheder i hvert enkelt postnummer i 2019.

Kilde: Region Syddanmark og tjekbred.dk

Vi er alle ambassadører

Vi skal alle sammen bidrage til at få fortalt de mange gode historier og være ambassadører for Langeland, Strynø og Siø. De positive historier om Langeland, Strynø og Siø skal markedsføres. Kommunen har pr. januar 2021 etableret en digital markedsføringsplatform omkring bosætning og tiltrækning på www.langeland.dk, ligesom de sociale medier spiller en rolle. Der skal løbende være et strategisk blik på at få de positive historier om Langeland ud over broerne.

Den gode modtagelse

Langelændere tager rigtigt godt imod tilflyttere, deltidslangelændere, turister og besøgende. Hos os kommer vi hinanden ved, her er det gode fællesskab og glæden ved at være sammen om at skabe det gode liv.

Tilflyttere til fx Strynø bliver kontaktet af en lokal kontaktperson, der hjælper med at lære øen at kende. Andre steder findes lignende gode lokale tiltag for at byde nye langelændere velkommen.

Da vi flyttede ind, mødte lokalsamfundet os for at hjælpe med at komme på plads og byde os velkommen. Det var aldrig sket i København.

*Thomas og Kristina Holst Riess,
Pastry by Holst & Riess, Humble*

Vi vil arbejde for, at kommunen understøtter alle områder på Langeland med den gode velkomst. Vi vil understøtte bosætningsgrupper, bestående af borgere, der kan kontaktes af potentielle hel- og deltidstilflyttere for at få mere at vide om lokalområderne. Kommunen skal fungere som mediator og sikre ideudveksling, koordinering og markedsføring i forhold til lokale bosætningstiltag.

Politikken skal ud at leve

En politik er ikke bedre end de handlinger, der følger. En bosætnings- og tiltrækningspolitik kan kun lykkes, hvis vi står sammen om indsatsen i hele kommunen. Derfor følges politikken op af konkrete tiltag og tilbagevendende borgerinddragelse, hvor vi sammen kan udvikle, så endnu flere får lyst til og mod på at udleve deres drømme i vores kommune.